

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA BROKERA

prof. dr hab. Eugeniusz Kowalewski

I. OC BROKERA – REŻIMY

I. DELIKTOWY

art. 415 i n. k.c.

zasada winy udowodnionej
domniemanej

II. KONTRAKTOWY

art. 471 i n. k.c.

zasada winy

ZBIEG

art. 443 k.c.

Okoliczność, że działanie lub zaniechanie, z którego szkoda wynikła stanowiło niewykonanie lub nienależyte wykonanie istniejącego uprzednio zobowiązania, nie wyłącza roszczenia o naprawienie szkody z tytułu czynu niedozwolonego, chyba że z treści istniejącego uprzednio zobowiązania wynika co innego.

II. STARANNOŚĆ BROKERA

M. Sośniak, *Należyta staranność*, Katowice 1980

B. Lewaszewicz-Petrykowska, *Zakres niedbalstwa jako podstawa odpowiedzialności cywilnej*, NP. nr 3/1958.

Zasada – wymóg staranności należytej

art. 355 k.c.

tzw. przeciętna → § 1. Dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (należyta staranność)

tzw. podwyższona → § 2. Należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.

MIERNIK STARANNOŚCI

OBIEKTYWNY – SUBIEKTYWNY

ABSTRAKCYJNY – KONKRETNY

**STARANNOŚĆ DŁUŻNIKA PODLEGA OCENIE
WEDŁUG MIERNIKA OBIEKTYWNO -
KONKRETNEGO**

III. OBOWIĄZKI INFORMACYJNE BROKERA

B. Lewaszewicz-Petrykowska, *Uwagi o zawodowym obowiązku udzielenia informacji*, Studia Iuridica XXI/1994, s. 49-54

M. Fras, *Odpowiedzialność brokera ubezpieczeniowego*, Prawo Asek. 3/2009, s. 3-21

OBOWIĄZKI PROFESJONALISTY

**Obowiązek kompetencji obowiązek udzielenia
wskazówek/informacji**

Z TREŚĆ OBOWIĄZKU INFORMACJI

udzielenia wskazówek zwrócenia uwagi udzielenia rady/porady
(instrukcji) (ostrzeżenia) (art. 26.ust.1 pkt 1 ustawy o
pośr.ubezp.)

III.1 – obowiązki informacyjne – c.d.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA BŁĘDNĄ INFORMACJĘ (także za jej nieudzielenie)

Przykład 1: Orz. SN z 21.04.1988 (OSNCP 1990, poz. 104).

Odpowiedz. PZU za błędną informację co do możliwości dobrowolnego ubezpieczenia AC pojazdu niepodlegającego ubezpieczeniu obowiązkowemu.

Przykład 2: Orz. SN z 8.11. 1977, I PZP 48/77 (OSPİKA z. 6/1979, s. 244 – 247, z glosą E.K.).

Odpowiedz. zakładu pracy za niepoinformowanie nowo-zatrudnianego pracownika o możliwości

IV. OC BROKERA – Wyrok SN z 22.02.2008 r., V CSK 444/07, Lex nr 393863

Stan faktyczny. Przedsiębiorca X, korzystający z usług brokera, zawarł z ubezpieczycielem Y umowę ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych obejmujące środki trwałe przedsiębiorstwa prowadzonego przez X.

Przed zawarciem ubezpieczenia X wyrażał także zamiar ubezpieczenia swojego domu prywatnego. W złożonym brokerowi wykazie środków trwałych przedsiębiorstwa zawarł także dom mieszkalny. Nastąpił pożar domu mieszkalnego, za który ubezpieczyciel Y odmówił odszkodowania, gdyż okazało się, że zawarta za pośrednictwem brokera umowa ubezpieczenia obejmowała wyłącznie mienie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Ubezpieczający X, po tej odmowie, pozwał brokera o odszkodowanie w wysokości należnej z umowy ubezpieczenia, gdyby obejmowała ona także ochronę prywatnego domu mieszkalnego.

IV.1 – SN 22.02.2008 - c.d.

STANOWISKO SN

SN, podobnie jak sądy niższych instancji, uwzględnił powództwo powoda – przedsiębiorcy X w stosunku do jego brokera. Przyjął istnienie bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy „nieprofesjonalnym” zachowaniem się brokera a doznaną przez przedsiębiorcę X szkodą, którą ten poniósł wskutek nieobjęcia ochroną mienia, które

V. OC BROKERA – wyrok SN z 5.09.2008,

I CSK 64/08, Lex nr 457853 (uszkodzenie żurawia budowlanego)

STAN FAKTYCZNY

Ubezpieczający X (przedsiębiorca) zlecił swojemu brokerowi przygotowanie a następnie zawarcie ubezpieczenia majątku związanego z prowadzona przez X działalnością gospodarczą (budowlaną). Ubezpieczenie obejmowało maszyny i urządzenia od wszelkiego ryzyka, utraty lub uszkodzenia. Wśród składników ubezpieczonego mienia był również żuraw wieżowy (dźwig). Powód X „wynajął” innemu przedsiębiorcy (podwykonawcy) żuraw, który w tym celu został przemieszczony na nowe miejsce (miejsce budowy), gdzie uległ wypadkowi (zniszczeniu). Ubezpieczyciel odmówił odszkodowania, argumentując to tym, że szkoda nastąpiła w innym miejscu niż miejsce ubezpieczenia (zgodnie z umową). Dodatkowo miejsce posadowienia żurawia nie spełniało wymaganych warunków dotyczących wytrzymałości gruntu.

Ubezpieczający X pozwał brokera o odszkodowanie w wysokości równowartości odszkodowania ubezpieczeniowego, którego nie otrzymał od ubezpieczyciela z winy brokera, który

VI. OC PROFESJONALISTY ZA NARUSZENIE NORM DEONTOLOGICZNYCH

Wyrok SN z 1.12.2006, I CSK 315/00, Glosa nr 4/2008, s. 105-114 z
glosą K. Zacharzewskiego – **DOTYCZY BIEGŁEGO REWIDENTA**

Stan faktyczny: przedsiębiorca X, poddany rewizji finansowej, zawarł z biegłym Y (spółką audytorską) umowę o przeprowadzenie badania rocznego sprawozdania finansowego za 1998 r. Audytor zobowiązanie wykonał i stwierdził, że badane sprawozdanie pod względem formalnym (rachunkowym) jest zgodne z ustawą o rachunkowości oraz ustawą o wykonywaniu zawodu biegłego rewidenta.

Nie zweryfikował prawidłowości zastosowania przepisów prawa podatkowego (prawidłowości naliczenia VAT u)

VI.1. OC PROFESJONALISTY ZA NARUSZENIE NORM DEONTOLOGICZNYCH – c.d.

W 2000 r. Urząd Kontroli Skarbowej zakwestionował „zerową” stawkę VAT zastosowaną przez przedsiębiorcę X do niektórych jego transakcji i naliczył stawkę 22%, doliczył odsetki oraz opłatę dodatkową. Szkoda przedsiębiorcy X z tego tytułu wyniosła ponad 600 tys. zł.

O odszkodowanie w tej kwocie przedsiębiorca X pozwał audytora.

VI.2. OC PROFESJONALISTY ZA NARUSZENIE NORM
DEONTOLOGICZNYCH – c.d.

STANOWISKO SN: SN, uwzględniając
powództwo stwierdził:

**„naruszenie... zasad wykonywania...
zawodu, określonych ustawowo oraz w
tzw. normach deontologicznych, może
być w okolicznościach sprawy uznane
za czyn niedozwolony...”**

VI.3 OC PROFESJONALISTY ZA NARUSZENIE NORM DEONTOLOGICZNYCH – c.d.

AKTUALNOŚĆ WOBEC ZAWODU BROKERA

M. Frasz, *Odpowiedzialność brokera ubezpieczeniowego...*, Pr. Asek. Nr 3/2009, s. 8

Zasady wykonywania zawodu brokera są także określane ustawowo oraz zawód ten obowiązuje zasady deontologii (Kodeks Etyki Zawodowej Brokera tzw. Karta Sobieszewska)

VII. OC BROKERA ZA NIEPEŁNE UBEZPIECZENIE

RYZYKA OC PRZEWOŹNIKA LOTNICZEGO *(sprawa w toku procesu)*

STAN FAKTYCZNY: Port lotniczy X zawarł z ubezpieczycielem Y za pośrednictwem brokera Z ubezpieczenie ryzyka swojej OC na warunkach ARIEL (rynek londyński). W umowie ubezpieczyciel zawarł klauzulę, że niniejsze ubezpieczenie nie jest ubezpieczeniem obowiązkowym wynikającym z Prawa lotniczego wiedząc, że ubezpieczający nie zawarł „innego” ubezpieczenia swojej OC, jako przedsiębiorca lotniczy. Z ubezpieczenia zostały wyłączone

VII.1. OC BROKERA ZA NIEPEŁNE UBEZPIECZENIE RYZYKA OC PRZEWOŹNIKA LOTNICZEGO *(sprawa w toku procesu)* – c.d.

W czasie wykonywania przez pracownika portu lotniczego usługi „Follow me” wobec przyjętego samolotu zagranicznych linii lotniczych, nastąpiło poważne uszkodzenie samolotu spowodowane błędnym wykonaniem usługi „Follow me” z winy pracownika portu lotniczego. Za uszkodzenie samolotu port lotniczy musiał zapłacić wysokie odszkodowanie (m.in. obejmujące regres ubezpieczyciela, który pokrył szkodę w samolocie z tytułu AERO-

VII.2. OC BROKERA ZA NIEPEŁNE UBEZPIECZENIE RYZYKA OC PRZEWOŹNIKA LOTNICZEGO (*sprawa w toku procesu*) – c.d.

PROBLEM PRAWNY

1. Czy port lotniczy może dochodzić odszkodowania od swego brokera z tytułu źle zawartego ubezpieczenia OC?
 2. Jeśli tak, to w jakiej wysokości?
 3. A co z odpowiedzialnością ubezpieczyciela?
-